

تفسیر آموزشی

قرآن

سورۃ کہف ۱۸/۶۵-۸۲

جلد چہارم، جزء ۱۶

صاحب علی محبتی

محبّی، صاحب علی، ۱۳۴۳ -
تفسیر آموزشی قرآن، ج ۴، جزء ۱۶، کُهِف
۸۲-۶۵/۱۸ / به قلم صاحب علی محبّی. - قم: أحسن
الحديث، ۱۳۹۳ -

ج ۴ (أحسن الحديث)؛
ISBN (دوره): ۸ - ۳۱ - ۵۷۳۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸
ISBN (جزء ۲): ۹ - ۴۷ - ۵۷۳۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸
۷۵۰۰۰ ریال

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.
کتابنامه.
مندرجات:

۲۹۷/۱۵۹
م ۸۶-۵۷۲۵

ق ۳ م ۳/۲۵ BP
کتابخانه ملی ایران

تفسیر آموزشی قرآن، جلد ۴، جزء ۱۶، سوره کُهِف ۸۲-۶۵/۱۸

مؤلف: صاحب علی محبّی / ناشر: أحسن الحديث / چاپ: یاسین
نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۹ / شمارگان: ۵۰۰ نسخه / بها: ۷۵۰۰۰ تومان

شابک ISBN (دوره): ۸ - ۳۱ - ۵۷۳۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸

شابک ISBN (جزء ۱): ۹ - ۴۷ - ۵۷۳۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸

قم - ص. پ ۳۶۹۷ - ۳۷۱۸۵

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُ نَزَلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُتَشَبِهًا مَثَانِي نَقْشَعُرْمِنْهُ
جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ
إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ
يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ

ذمر ۲۳/۲۹

«خداوند بهترین سخن را نازل کرده، کتابی که آیاتش (در لطف و زیبایی و عمق و محتوا) همانند یکدیگر است؛ آیاتی مکرر دارد (با تکراری شوق انگیز) که از شنیدن آیاتش لرزه بر اندام کسانی که از پروردگارشان می ترسند می افتد؛ سپس برون و درونشان نرم و متوجه ذکر خدا می شود؛ این هدایت الهی است که هر کس را بخواهد با آن راهنمایی می کند؛ و هر کس را خداوند گمراه سازد، هیچ راهنمایی برای او نخواهد بود».

فهرست مطالب

درس هشتاد: دیدار موسی و خضر علیه السلام

کشف ۶۵/۱۸

- ۱- بیان اجمالی از آیه ۲۶
- ۲- نام معلّم موسی علیه السلام ۲۶
- ۳- هدف موسی و یوشع علیه السلام از سفر به مجمع البحرین ۲۸
- ۴- دیدار موسی علیه السلام با خضر علیه السلام در مجمع البحرین ۲۹
- ۵- جوینده یابنده است ۲۹
- ۶- شناخت خضرهای زمانه ۲۹
- ۷- عبودیت خضر علیه السلام ۲۹
- ۸- علم لدنی خضر علیه السلام ۳۰
- ۹- نبوت خضر علیه السلام ۳۱
- ۱۰- ارزش عبودیت ۳۳
- ۱۱- بندگان خاصّ خدا در دوران موسی علیه السلام ۳۴
- ۱۲- آثار عبودیت ۳۴
- ۱۳- مراد از رحمت اعطایی به خضر علیه السلام ۳۵

- ۱۴ - رحمت خدا در اعطای نعمت‌ها ۳۵
- ۱۵ - ارزش علم ۳۶
- ۱۶ - پرهیز از غرور در علم ۳۶
- ۱۷ - منشأ علوم ۳۶
- ۱۸ - علم لدنی اولیای الهی ۳۶
- ۱۹ - منشأ کمال‌ها در انسان ۳۷
- ۲۰ - آموزه‌های آیهی مورد بحث: ۳۷

درس هشتاد و یکم: گفت‌وگو میان موسی و خضر علیهما السلام

کهف ۱۸/۶۶

- ۱ - معنانشناسی واژگان: ۴۲
- ۲ - اجازه‌ی موسی علیهما السلام از خضر علیهما السلام در همراهی با او ۴۲
- ۳ - هدف موسی علیهما السلام از همراهی با خضر علیهما السلام ۴۳
- ۴ - نیاز موسی علیهما السلام به علم لدنی خضر علیهما السلام ۴۳
- ۵ - تلاش موسی علیهما السلام برای رشد و تکامل ۴۳
- ۶ - تواضع موسی علیهما السلام در برابر خضر علیهما السلام ۴۴
- ۷ - شرایط علم آموزی ۴۵
- ۸ - تواضع در برابر علما ۴۵
- ۹ - نشانه‌ی علاقه به علم و دانش ۴۶
- ۱۰ - همسفر موسی علیهما السلام در ادامه‌ی سفر ۴۶
- ۱۱ - زمینه‌ی دریافت آموخته‌های خضر علیهما السلام ۴۶
- ۱۲ - نقش معلم در تکامل انسان ۴۷

۱۳ - ارزش مسافرت با علما	۴۷
۱۴ - شاگردی موسی علیه السلام در فراگیری حکمت	۴۷
۱۵ - نقش آگاهی به تعالیم الهی در رشد و کمال انسان	۴۸
۱۶ - محدوده‌ی علم انبیا علیهم السلام	۴۸
۱۷ - مراتب انبیا علیهم السلام	۴۸
۱۸ - شرایط نبوت	۴۸
۱۹ - علم خضر علیه السلام از دیدگاه موسی علیه السلام	۴۹
۲۰ - منشأ علم ویژه‌ی خضر علیه السلام	۴۹
۲۱ - گستره‌ی علم لدنی خضر علیه السلام	۴۹
۲۲ - علم ارزشمند	۴۹
۲۳ - نقش تعالیم الهی در رشد و تکامل انسان	۵۰
۲۴ - زمینه‌ی ملاقات موسی علیه السلام با خضر علیه السلام	۵۰

درس هشاد و دوم: گفت‌وگو موسی و خضر علیه السلام (۲)

کشف ۶۷/۱۸

۲۵ - شرایط معلّم	۵۳
۲۶ - شرایط شاگردی	۵۴
۲۷ - ارزش کار معلّمان	۵۵
۲۸ - حقوق معلّم	۵۶
۲۹ - حقوق شاگرد:	۵۸
۳۰ - آداب آموزش:	۵۸
۳۱ - آموزه‌های آیه‌ی مورد بحث:	۶۱

درس هشاد و سوّم: گفتمان موسی و خضر ؑ (۳)

کهف ۶۸/۱۸

- ۱ - ناتوانی موسی در همراهی با خضر ؑ ۶۶
- ۲ - توصیه‌ی خضر ؑ به موسی ؑ در ترک همراهی ۶۸
- ۳ - شگفتی کارهای خضر ؑ برای دیگران ۶۸
- ۴ - لزوم آگاهی معلّم از ظرفیت شاگردان ۶۸
- ۵ - آگاهی خضر ؑ از ویژگی‌های روحی موسی ؑ ۶۸
- ۶ - شرایط واکذارى مسؤولیت‌های فرهنگی ۶۹
- ۷ - تفاوت ظرفیت افراد در آگاهی ۶۹
- ۸ - نقش صبر در دستیابی به دانش ۶۹
- ۹ - منزلت خضر ؑ و موسی ؑ ۷۰
- ۱۰ - شرایط تعلیم و تعلّم ۷۰
- ۱۱ - آموزه‌های آیه‌ی مورد بحث: ۷۰

درس هشاد و چهارم: گفتمان موسی و خضر ؑ (۴)

کهف ۶۹/۱۸

- ۱ - معناشناسی واژگان: ۷۴
- ۲ - بیان اجمالی از آیه ۷۴
- ۳ - محدوده‌ی علم موسی ؑ ۷۵
- ۴ - دلیل ناتوانی موسی ؑ در همراهی با خضر ؑ ۷۶
- ۵ - شگفتی عمل خضر ؑ ۷۶
- ۶ - نقش جهل در بی‌صبری انسان ۷۶

- ۷ - نقش جهل در کدورت‌ها ۷۶
- ۸ - نقش صبر در رشد علمی ۷۷
- ۹ - زمینه‌ی صبر ۷۷
- ۱۰ - نقش علم و آگاهی در صبر انسان ۷۷
- ۱۱ - پرسش شاگرد حین آموزش ۷۷
- ۱۲ - آموزه‌های آیه‌ی مورد بحث: ۷۸

درس هشتاد و پنجم: گفت‌وگو موسی و خضر علیهما السلام (۵)

کهف ۷۰/۱۸

- ۱ - بیان اجمالی از آیه ۸۲
- ۲ - تعهد موسی علیهما السلام به خضر علیهما السلام ۸۲
- ۳ - اظهار ادب موسی به خضر علیهما السلام ۸۳
- ۴ - نقش صبر در رشد و کمال انسان ۸۴
- ۵ - اشتیاق موسی علیهما السلام به فراگیری علوم خضر علیهما السلام ۸۴
- ۶ - ممنوعیت خودداری از طلب علم ۸۴
- ۷ - شرایط تعلّم ۸۴
- ۸ - توجه موسی علیهما السلام به مشیت الاهی ۸۵
- ۹ - توجه به مشیت الاهی در تعهدها و تضمین‌های آینده ۸۵
- ۱۰ - پذیرش تعهد موسی علیهما السلام از سوی خضر علیهما السلام ۸۵
- ۱۱ - تأکید موسی علیهما السلام به اطاعت از خضر علیهما السلام ۸۶
- ۱۲ - عصمت خضر علیهما السلام ۸۶
- ۱۳ - لزوم تواضع در برابر عالم‌تر از خود ۸۶

۱۴ - آموزه‌های آیه‌ی مورد بحث: ۸۷

درس هشتاد و ششم: گفت‌وگو موسی و خضر (۶)

کهف ۱۸/۷۱

- ۱ - بیان اجمالی از آیه ۹۲
- ۲ - موافقت خضر علیه السلام با درخواست موسی علیه السلام ۹۲
- ۳ - تعهد در مسایل علمی ۹۳
- ۴ - ممنوعیت شتاب‌زدگی در سؤال ۹۳
- ۵ - شرط خضر علیه السلام برای همراهی موسی علیه السلام ۹۳
- ۶ - آداب تعلّم ۹۴
- ۷ - متابعت موسی علیه السلام از خضر علیه السلام ۹۴
- ۸ - حکمت در کارهای خضر علیه السلام ۹۴
- ۹ - ابهام‌زدایی استاد از شاگرد ۹۵
- ۱۰ - وعده‌ی خضر علیه السلام در بیان اسرار کارها ۹۵
- ۱۱ - حکمت در کارهای انبیا ۹۵
- ۱۲ - ادب موسی علیه السلام در برابر خضر علیه السلام ۹۵
- ۱۳ - ادب خضر علیه السلام در برابر موسی علیه السلام ۹۷
- ۱۴ - آموزه‌های آیه‌ی مورد بحث: ۹۸

درس هشتاد و هفتم: اعتراض موسی به جریان کشتی

کهف ۱۸/۷۲

- ۱ - معنا شناسی واژگان: ۱۰۳
- ۲ - بیان اجمالی از آیه ۱۰۳

- ۳- آغاز همراهی موسی علیه السلام با خضر علیه السلام ۱۰۵
- ۴- اولین درس موسی علیه السلام در کشتی ۱۰۵
- ۵- استفاده از زمان در آموزش ۱۰۵
- ۶- ادامه سفر موسی علیه السلام و خضر علیه السلام با کشتی ۱۰۵
- ۷- جدایی یوشع علیه السلام از موسی علیه السلام ۱۰۶
- ۸- عدم محدودیت فراگیری علم به زمان و مکان ۱۰۶
- ۹- سوراخ کردن کشتی از سوی خضر علیه السلام ۱۰۶
- ۱۰- انواع آموزش ۱۰۷
- ۱۱- اعتراض موسی علیه السلام به خضر علیه السلام ۱۰۷
- ۱۲- انبیا هنگام خطر ۱۰۸
- ۱۳- اقدام پنهانی خضر علیه السلام ۱۰۸
- ۱۴- ناپسندی آسیب رسانی به مردم ۱۰۹
- ۱۵- مسافران کشتی ۱۰۹
- ۱۶- مسئولیت پذیری موسی علیه السلام ۱۰۹
- ۱۷- بینش موسی علیه السلام در آسیب رسانی به کشتی ۱۰۹
- ۱۸- اهمیت نهی از منکر ۱۱۰
- ۱۹- نجات کشتی ۱۱۰
- ۲۰- صحت پیش‌گویی خضر علیه السلام ۱۱۰
- ۲۱- صبر و هم‌نشینی با اولیای الهی ۱۱۰
- ۲۲- تخطئه‌ی پندار موسی علیه السلام از سوی خضر علیه السلام ۱۱۱
- ۲۳- سکوت در برابر عالم ۱۱۲
- ۲۴- آموزه‌های آیه مورد بحث: ۱۱۲

درس هشتاد و هشتم: عذر خواهی موسی از خضر

کهف ۷۳/۱۸

- ۱- معنا شناسی واژگان ۱۱۸
- ۲- بیان اجمالی از آیه ۱۱۸
- ۳- پی بردن موسی به بی صبری خود ۱۱۹
- ۴- عذر خواهی موسی علیه السلام از خضر علیه السلام ۱۱۹
- ۵- فراموشی موسی علیه السلام از عهد با خضر علیه السلام ۱۱۹
- ۶- مراد از فراموشی موسی علیه السلام ۱۲۰
- ۷- عذر قابل پذیرش ۱۲۰
- ۸- آثار خطای اولیای الهی ۱۲۰
- ۹- محدوده‌ی فراموشی انبیا ۱۲۰
- ۱۰- اصرار موسی علیه السلام بر همراهی با خضر علیه السلام ۱۲۰
- ۱۱- مؤاخذهی شاگرد از سوی معلم ۱۲۱
- ۱۲- تقاضای عفو موسی علیه السلام از خضر علیه السلام ۱۲۱
- ۱۳- دشواری موسی علیه السلام در جدایی از خضر علیه السلام ۱۲۱
- ۱۴- سخت‌گیری در تعلیم و تربیت ۱۲۲
- ۱۵- آموزه‌های آیه‌ی مورد بحث: ۱۲۲

درس هشتاد و نهم: اعتراض موسی به خضر در قتل جوان

کهف ۷۴/۱۸

- ۱- معنا شناسی واژگان: ۱۲۶
- ۲- بیان اجمالی از آیه ۱۲۷

- ۳- پذیرش عذر موسی علیه السلام از سوی خضر علیه السلام ۱۲۸
- ۴- صفات اولیای الهی ۱۲۸
- ۵- ادامه‌ی تعلیم پس از پذیرش اشتباه ۱۲۹
- ۶- تعلیم تدریجی معارف به شاگردان ۱۲۹
- ۷- ملاقات خضر علیه السلام و موسی علیه السلام با نوجوان ۱۲۹
- ۸- قتل نوجوان از سوی خضر علیه السلام ۱۲۹
- ۹- اعتراض موسی علیه السلام به قتل نوجوان ۱۳۰
- ۱۰- بلوغ نوجوان مقتول ۱۳۰
- ۱۱- اهمیت رعایت محکمت ۱۳۱
- ۱۲- دلایل اصل برائت ۱۳۱
- ۱۳- علم غیب موسی علیه السلام ۱۳۱
- ۱۴- تعصّب دینی موسی علیه السلام ۱۳۲
- ۱۵- قصاص در یهودیت ۱۳۲
- ۱۶- ناپسندی قتل بی گناهان ۱۳۲
- ۱۷- جلوه‌گری «معروف» به «منکر» ۱۳۳
- ۱۸- آموزه‌های آیه‌ی مورد بحث: ۱۳۳

درس نود: هشدار دوم خضر به موسی

کف ۷۵/۱۸

- ۱- بیان اجمالی از آیه ۱۳۸
- ۲- هشدار دوم خضر علیه السلام به موسی علیه السلام ۱۳۸
- ۳- تأکید سوم خضر علیه السلام بر بی صبری موسی علیه السلام ۱۳۸
- ۴- وجه تأکید خضر بر صبر موسی ۱۳۹

- ۵- تحقیق پیش گویی خضر علیه السلام ۱۴۰
- ۶- ردّ اعتراض موسی علیه السلام به قتل نوجوان ۱۴۰
- ۷- شرایط استفاده از اولیای الاهی ۱۴۰
- ۸- مراتب اولیای الاهی ۱۴۱
- ۹- آموزه‌های آیه‌ی مورد بحث: ۱۴۱

درس نود و یکم: استمهال موسی علیه السلام از خضر علیه السلام

کهف ۷۶/۱۸

- ۱- درخواست آخرین فرصت از سوی موسی علیه السلام ۱۴۴
- ۲- آزمایش در شناخت خصلت‌ها ۱۴۵
- ۳- منشأ اعتراض‌های موسی علیه السلام به خضر علیه السلام ۱۴۵
- ۴- مهلت به خطاکاران و فراموش کاران ۱۴۶
- ۵- پی بردن موسی علیه السلام به بی‌صبری خود ۱۴۶
- ۶- معذوریت خضر علیه السلام در جدایی از موسی علیه السلام ۱۴۶
- ۷- ارزش مسؤولیت‌پذیری از عمل کرد خود ۱۴۷
- ۸- انصاف و دورنگری موسی علیه السلام ۱۴۷
- ۹- جدایی از یک‌دیگر در تضاد فکری ۱۴۷
- ۱۰- رعایت ادب در جدایی از یک‌دیگر ۱۴۸
- ۱۱- ارزش جدایی ۱۴۸
- ۱۲- آثار صبر ۱۴۸
- ۱۳- آموزه‌های آیه‌ی مورد بحث: ۱۴۹

درس نود و دوم: اعتراض موسی به خضر در دیوار سازی (۱)

کهف ۷۷/۱۸

- ۱- معنانشناسی واژگان: ۱۵۵
- ۲- بیان اجمالی از آیه ۱۵۵
- ۳- پذیرش درخواست موسی عليه السلام از سوی خضر عليه السلام ۱۵۵
- ۴- تنوع در مکان آموزشی ۱۵۷
- ۵- ملاقات موسی و خضر با اهل «ناصره» ۱۵۷
- ۶- مراد از «قریه» ۱۵۸
- ۷- درخواست غذا از سوی موسی و خضر عليه السلام ۱۵۹
- ۸- تقاضای انبیا از مردم در نیازهای مادی ۱۵۹
- ۹- رد درخواست غذای موسی و خضر عليه السلام ۱۵۹
- ۱۰- دوری اهل «ناصره» از میهمان دوستی ۱۶۰
- ۱۱- نكوهش عدم پذیرایی از میهمان ۱۶۱
- ۱۲- پذیرایی از میهمان غریب ۱۶۱
- ۱۳- ارزش پذیرایی از مسافران ۱۶۱
- ۱۴- اخلاق اجتماعی شهر «ناصره» ۱۶۲
- ۱۵- شرمساری اهل قریه پس از نزول آیه ۱۶۲
- ۱۶- تنزیه قرآن از تحریف ۱۶۳
- ۱۷- نیازمندی انبیا عليه السلام ۱۶۳
- ۱۸- دیوار در حال سقوط ۱۶۳

درس نود و سوم: اعتراض موسی به خضر در دیوار سازی (۲)

كهف ۷۷/۱۸

- ۱۹- بازسازی دیوار از سوی خضر عليه السلام ۱۶۷
- ۲۰- بازسازی دیوار در حضور مردم ۱۶۸

- ۲۱- تعمیر اشیاء معیوب ۱۶۸
- ۲۲- اقدام فوری در رفع نیازها ۱۶۸
- ۲۳- نقش موسی علیه السلام در بازسازی دیوار ۱۶۸
- ۲۴- ولایت انبیا ۱۶۹
- ۲۵- تنزیه اولیای الهی از کینه و انتقام ۱۶۹
- ۲۶- بی توجهی به بی مهری مردم ۱۷۰
- ۲۷- اهمیت عمل به تکلیف ۱۷۰
- ۲۸- اجرت نگرفتن خضر علیه السلام در بازسازی دیوار ۱۷۰
- ۲۹- برخورد خضر با مردم خسیس ۱۷۱
- ۳۰- کار بدون مزد ۱۷۱
- ۳۱- گلابی موسی از مزد نگرفتن خضر علیه السلام ۱۷۱
- ۳۲- انتقاد در انجام کار ۱۷۲
- ۳۳- مزد کار در دوران موسی علیه السلام ۱۷۲
- ۳۴- ارزش کارگری ۱۷۲
- ۳۵- احکام اجاره ۱۷۲
- ۳۶- اخلاص اولیای الهی در انجام کار ۱۷۳
- ۳۷- عهدشکنی سوم موسی علیه السلام ۱۷۳
- ۳۸- بینش موسی علیه السلام در نیکی به دیگران ۱۷۳
- ۳۹- آموزه‌های آیه‌ی مورد بحث: ۱۷۴

درس نود و چهارم: جدایی خضر علیه السلام از موسی علیه السلام

کهف ۷۸/۱۸

- ۱- معناشناسی واژگان: ۱۸۰

- ۲- بیان اجمالی از آیه ۱۸۱
- ۳- آغاز جدایی خضر علیه السلام از موسی علیه السلام ۱۸۱
- ۴- اثبات بی‌صبری موسی علیه السلام ۱۸۲
- ۵- معذورت خضر در جدایی از موسی ۱۸۳
- ۶- سختی موسی در جدایی خضر علیه السلام از او ۱۸۳
- ۷- پیشنهاد موسی علیه السلام در جدایی از خضر علیه السلام ۱۸۴
- ۸- آثار قدرشناسی از وصال ۱۸۴
- ۹- تلاش در حفظ یاران و همراهان ۱۸۴
- ۱۰- وعده‌ی خضر به بیان راز کارهای خویش ۱۸۴
- ۱۱- مراتب انبیا ۱۸۵
- ۱۲- تحصیل دانش تحلیل حوادث از سوی موسی علیه السلام ۱۸۵
- ۱۳- روش تحصیل دانش تحلیل حوادث ۱۸۵
- ۱۴- موسی علیه السلام در تحصیل دانش تحلیل حوادث ۱۸۶
- ۱۵- صبر در تحصیل دانش حوادث ۱۸۶
- ۱۶- شرایط هم‌نشینی با علما ۱۸۶
- ۱۷- فوریت ابهام‌زدایی ۱۸۶
- ۱۸- آثار تعلیم حکمت ۱۸۶
- ۱۹- توجه به باطن حوادث ظاهری ۱۸۷
- ۲۰- آموزه‌های آیه‌ی مورد بحث: ۱۸۷

درس نود و پنجم: حکمت عمل‌کرد خضر در جریان کشتی (۱)

کهِف ۷۹/۱۸

- ۱- معناشناسی واژگان: ۱۹۲

- ۲- بیان اجمالی از آیه ۱۹۵
- ۳- رعایت نظم در شیوهی آموزش ۱۹۶
- ۴- ظاهر و باطن امور ۱۹۶
- ۵- آگاهی از رمز و راز امور ۱۹۶
- ۶- آشکار شدن رمز و راز کارها و ناگفته‌ها ۱۹۶
- ۷- حکمت و مصلحت در کار حکیم ۱۹۷
- ۸- مالکان کشتی در قصه‌ی خضر علیه السلام ۱۹۷
- ۹- مراد از «مساکین» ۱۹۷
- ۱۰- حمل و نقل در دوران موسی علیه السلام ۱۹۷
- ۱۱- مشارکت در سرمایه و کار ۱۹۸
- ۱۲- هدف خضر علیه السلام در معیوب ساختن کشتی ۱۹۸
- ۱۳- کیفیت معیوب‌سازی کشتی از سوی خضر علیه السلام ۱۹۸
- ۱۴- دفع آفسد به فاسد ۲۰۱
- ۱۵- لزوم حفاظت از حقوق و اموال محرومان ۲۰۳
- ۱۶- دل‌سوزی اولیای الهی در حق محرومان ۲۰۳
- ۱۷- مسؤولیت خضر علیه السلام در حمایت از محرومان ۲۰۳
- ۱۸- حکم زیان در دفاع از زیان حتمی ۲۰۳
- ۱۹- مسؤولیت اولیای الهی در ظلم ستیزی ۲۰۴
- ۲۰- مبارزه با حاکمان غاصب ۲۰۴
- ۲۱- مسؤولیت‌پذیری خضر علیه السلام ۲۰۴
- ۲۲- مسؤولیت خضر و سایر انبیا ۲۰۴

- ۲۳- ادب خضر ۲۰۵
- ۲۴- حکومت دوران موسی و خضر علیه السلام ۲۰۵
- ۲۵- ظلم پادشاه دوران موسی و خضر علیه السلام ۲۰۵
- ۲۶- ناپسندی غضب اموال مردم ۲۰۶
- ۲۷- علم غیب خضر علیه السلام ۲۰۶
- ۲۸- بی رحمی طاغوت ها به فقرا ۲۰۶
- ۲۹- آموزه های آیهی مورد بحث: ۲۰۶

درس نود و هفتم: حکمت قتل نوجوان از سوی خضر علیه السلام (۱)

کف ۸۰/۱۸

- ۱- معناشناسی واژگان: ۲۱۲
- ۲- بیان اجمالی از آیه ۲۱۳
- ۳- فلسفه ی قتل نوجوان از سوی خضر علیه السلام ۲۱۴
- ۴- تنزیه اولیای الهی از کار لغو ۲۱۸
- ۵- کفر نوجوان مقتول ۲۱۸
- ۶- ایمان والدین مقتول ۲۱۹
- ۷- نقش نوجوان مقتول در صورت حیات ۲۱۹
- ۸- نسل والدین نوجوان مقتول ۲۱۹
- ۹- مسؤولیت خضر علیه السلام در حمایت از مؤمنان ۲۲۰

درس نود و هشتم: حکمت قتل نوجوان از سوی خضر علیه السلام (۲)

کف ۸۰/۱۸

- ۱۰- مراد از خشیت خضر علیه السلام ۲۲۳
- ۱۱- ارزش ایمان ۲۲۴

- ۱۲- ارزش ایمان والدین نوجوان مقتول ۲۲۵
- ۱۳- برخورداری مؤمنان از حمایت‌های غیبی ۲۲۵
- ۱۴- نقش فرزند در گرایش پدر و مادر ۲۲۵
- ۱۵- فلسفه‌ی گرفتاری و کاستی‌های مؤمنان ۲۲۶
- ۱۶- نقش خضر علیه السلام در اجرای اوامر الهی ۲۲۶
- ۱۷- نقش فرزند و والدین در ایمان و کفر یک‌دیگر ۲۲۶
- ۱۸- نقش عواطف در گرایش‌های معنوی انسان ۲۲۷
- ۱۹- لزوم پیش‌بینی انحراف‌ها ۲۲۷
- ۲۰- اهمیت مبارزه با کفر و طغیان ۲۲۷
- ۲۱- محافظت از ایمان والدین ۲۲۷
- ۲۲- عنایت خدا به پدر و مادر با ایمان ۲۲۸
- ۲۳- ارزش مرگ فرزند بدعاقبت ۲۲۸
- ۲۴- زمینه‌ی گرایش انسان به کفر ۲۲۸
- ۲۵- آموزه‌های آیه‌ی مورد بحث: ۲۲۸

درس نود و نهم: حکمت قتل نوجوان از سوی خضر علیه السلام (۳)

کهف ۱۸/۸۱

- ۱- معناشناسی واژگان: ۲۳۴
- ۲- بیان اجمالی از آیه ۲۳۴
- ۳- فلسفه‌ی گرفتاری مؤمنان به ناگواری‌ها ۲۳۵
- ۴- خیرخواهی خدا برای مؤمنان ۲۳۵
- ۵- اراده‌ی مردان الهی ۲۳۵
- ۶- نقش خضر علیه السلام در اجرای اراده‌ی الهی ۲۳۶

- ۷- نقش اولیای الاهی ۲۳۶
- ۸- نشانه‌های ربوبیت خدا ۲۳۶
- ۹- جبران ناگواری مؤمن از سوی خدا ۲۳۶
- ۱۰- نعمت خدا در اعطای فرزند صالح ۲۳۷
- ۱۱- فلسفه‌ی قتل نوجوان از سوی خضر علیه السلام ۲۳۷
- ۱۲- صفات فرزند صالح ۲۳۸
- ۱۳- لزوم مهربانی فرزند به پدر و مادر ۲۳۸
- ۱۴- ارزش‌های الاهی ۲۳۸
- ۱۵- رضایت به قضا و قدر الاهی ۲۳۹
- ۱۶- لطف خدا به بندگان ۲۳۹
- ۱۷- آموزه‌های آیه‌ی مورد بحث: ۲۴۰

درس صد: حکمت دیوار سازی خضر علیه السلام (۱)

کشف ۸۲/۱۸

- ۱- معنانشناسی واژگان: ۲۴۴
- ۲- بیان اجمالی از آیه ۲۴۶
- ۳- فلسفه‌ی بازسازی دیوار از سوی خضر علیه السلام ۲۴۷
- ۴- مالکیت دیوار فرسوده ۲۴۷
- ۵- وجوب حفظ اموال یتیمان ۲۴۷
- ۶- مالکان دیوار هنگام ترمیم ۲۴۷
- ۷- ملکیت کودک نابالغ ۲۴۸
- ۸- پدر صالح و گنج یتیمان ۲۴۸
- ۹- اهمیت تأمین آینده‌ی فرزندان ۲۴۹

۱۰- گنج نهفته در زیر دیوار ۲۵۰

درس صد و یکم: حکمت دیوار سازی خضر علیه السلام (۲)

کهف ۸۲/۱۸

- ۱۱- آگاهی خضر علیه السلام از صالح بودن پدر یتیمان ۲۵۶
- ۱۲- نقش پدر صالح در سرنوشت فرزندان ۲۵۶
- ۱۳- ارزش ایمان ۲۵۸
- ۱۴- اراده‌ی خدا بر دستیابی یتیمان به گنج ۲۵۸
- ۱۵- برخورد شایسته با فرزندان افراد صالح ۵۸
- ۱۶- نقش امور غیبی در محافظت از منافع صالحان ۲۵۹
- ۱۷- اراده‌ی اولیای الهی ۲۵۹
- ۱۸- ادب خضر علیه السلام در محضر خدا ۲۵۹
- ۱۹- ربوبیت خدا در حفاظت از اموال یتیمان ۲۶۰
- ۲۰- شرایط تصرف یتیمان در اموال خویش ۲۶۱
- ۲۱- رحمت خدا در حفاظت از اموال یتیمان ۲۶۱
- ۲۲- امداد رسانی به یتیمان ۲۶۲
- ۲۳- جلوه‌ی ربوبیت خدا ۲۶۲
- ۲۴- نقش حوادث در رشد انسان ۲۶۲
- ۲۵- منشأ کارهای شگفت‌انگیز خضر علیه السلام ۲۶۲
- ۲۶- انقیاد موسی و خضر علیه السلام در برابر فرمان‌های الهی ۲۶۳
- ۲۷- نقش عوامل طبیعی در اجرای اراده‌ی خدا ۲۶۳
- ۲۸- نمونه‌هایی از علم لدنی خضر علیه السلام ۲۶۳

- ۲۶۴ ۲۹- پیامبر بودن خضر علیه السلام
- ۲۶۴ ۳۰- اراده‌ی خدا در رخدادهای قصه‌ی موسی و خضر علیه السلام
- ۲۶۴ ۳۱- آگاهی موسی علیه السلام از راز کارهای خضر علیه السلام
- ۲۶۵ ۳۲- نكوهش بی‌صبری خضر علیه السلام به موسی علیه السلام
- ۲۶۵ ۳۳- پرهیز از قضاوت عجولانه درباره‌ی اولیای الهی
- ۲۶۵ ۳۴- قانون‌مندی آفرینش
- ۲۶۶ ۳۵- تفاوت مسؤولیت خضر علیه السلام با سایر انبیا
- ۲۶۶ ۳۶- مصلحت در کار اولیای الهی
- ۲۶۷ ۳۷- سبب حقیقی کارهای خضر علیه السلام
- ۲۶۸ ۳۸- دلایل قاعده‌ی دفع افسد به فاسد

درس صد و دوم: حکمت دیوار سازی خضر علیه السلام (۳)

کف ۸۲/۱۸

- ۲۷۳ ۳۹- مأموریت خضر علیه السلام در نظام تکوین
- ۲۷۸ ۴۰- حیات خضر علیه السلام
- ۲۷۹ ۴۱- قصه‌ی موسی و خضر علیه السلام در منابع اهل کتاب
- ۲۸۱ ۴۲- افسانه‌های ساختگی از قصه‌ی موسی و خضر علیه السلام
- ۲۸۲ ۴۳- نسیان و فراموشی انبیا علیه السلام

درس صد و سوم: حکمت دیوار سازی خضر علیه السلام (۴)

کف ۸۲/۱۸

- ۲۸۷ ۴۴- زمینه‌ی دیدار موسی علیه السلام با خضر علیه السلام
- ۲۸۸ ۴۵- دانشمندترین فرد بین موسی و خضر علیه السلام
- ۲۹۰ ۴۶- آموزه‌های قصه‌ی موسی و خضر علیه السلام

۴۷- آموزه‌های آیه‌ی مورد بحث: ۲۹۷

فهرست ها * ۳۰۱

فهرست مطالب ۵

فهرست آیات ۳۰۳

فهرست روایات ۳۰۵

فهرست منابع ۳۰۷